QORTI TAL-MAĠISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

Maġistrat Dr. Jean Paul Grech B.A., LL.D
M.Juris (Int. Law), Adv. Trib. Eccl. Melit

SENTENZA

Mogħtija illum tnax (12) ta' April 2024

Kawża Nru 1933/2024

Il-Pulizija
(Spettur Rachel Aquilina)

Vs

Clint Saliba

Il-Qorti,

Rat l-akkużi miġjuba kontra **Clint Saliba**, iben Anthony u Mary nee Zammit imwieled Pieta, fis-sebgħa u għoxrin (27) ta' Marzu 1989 u residenti Mayberry Court, Penthouse 8, Trejqet il-Barrieri, Zurrieq, Malta detentur tal-karta tal-identita numru 167689(M) talli fid-dsatax (19) ta' Novembru 2023 għall-ħabta tad-disgħa ta' filgħodu (09.00hrs) fi Triq Sant' Andrija, Swieqi, Malta

(1) saq vettura numru ICJ 981 mingħajr ma kellu liċenzja tas-sewqan;

(2) saq vettura numru ICJ 981 mingħajr ma kien kopert b'polza ta' assikurazzjoni dwar ir-riskji tat-terzi persuni.

Il-Prosekuzzjoni talbet li l-akkużat jiġi wkoll skwalifikat milli jżomm jew jkollu liċenzja tas-sewqan għall-perjodu taż-żmien li l-Qorti jidhrilha xieraq.

Rat l-affidavits u d-dokumenti kollha preżentati mill-Prosekuzzjoni;

Rat id-dokument preżentati mid-difiża;

Semgħet is-sottomissjonijiet tal-partijiet;

Ikkunsidrat;

Il-fatti tal-każ huma s-segwenti: nhar id-dsatax (19) ta' Novembru 2023 il-Pulizija flimkien mal-Uffiċċjali min-naħa tal-LESA kienu qegħdin jagħmlu *road check* fi Triq Sant' Andrija, Swieqi, Malta. Dan in segwitu għall-awtorizzazzjoni bil-miktub maħruġa mill-Ispettur Gabria Gatt. Għall-ħabta tad-disgħa (9) ta' filgħodu (09.00hrs) il-Pulizija waqqfu vettura bin-numru ICJ 981 tal-għamla BMW. Is-sewwieq ġie identifikat li kien Clint Saliba u li kien wkoll sid l-istess vettura. L-identita tas-

sewwieq ġiet konfermata fuq il-post. Minn verifiki magħmula dak il-ħin stess mill-uffiċjal tal-Pulizija PC 642 Agostino Scicluna u PS 2300 Denise Vella irriżulta li l-akkużat kellu l-liċenzja tas-sewqan personali tiegħu skaduta. Din kienet skadiet fis-sebgħa u għoxrin (27) ta' Marzu 2023. Il-liċenzja tal-vettura kif wkoll il-polza ta' assikurazzjoni rigwardanti l-istess vettura kienu validi. Il-Pulizija infurmaw lis-sewwieq li ma setax jsuq vetturi la darba kellu l-liċenzja tas-sewqan personali tiegħu skaduta u ġie infurmat li kienu sejrin jittieħdu proċeduri kriminali fil-konfront tiegħu. Il-karozza tneħħiet minn fuq il-post mill-passiġġiera li kienet mal-akkużat wara li l-Pulizija aċċertaw ruħhom li din kellha liċenzja valida tas-sewqan li kienet tippermettilha issuq il-vettura.

Ikkunsidrat;

Bħala provi l-Prosekuzzjoni ressqet l-affidavits ta' PC 462 Agostino Scicluna u ta' PS 2300 Denise Vella, l-uffiċjali tal-Pulizija involuti f'dan il-każ. Esebiet wkoll ir-road check warrant li kien inħareġ. Min-naħa tagħha d-difiża għajr għall-preżentazzjoni taċ-ċertifikat tal-assikurazzjoni tal-vettura u tal-kontroparti tal-liċenzja tas-sewqan tal-akkużat (li ikkonfermat li din kienet ġiet imġedda l-għada li l-akkużat ġie imwaqqaf mill-Pulizija), ma ressqet l-ebda prova oħra. Għażlet biss li tagħmel sottomissjonijiet ta' natura legali in konnessjoni mal-akkużi li ġew maħruġa fil-konfront tal-akkużat.

Ikkunsidrat;

Bħala l-ewwel argument, id-difiża irriferiet għad-definizzjoni ta' liċenżja valida tas-sewqan fil-leġislazzjoni sussidjarja 65.18, preċiżament għall-artikolu 2 li jiddefinixxi liċenzja tas-sewqan valida bħala:

> *"liċenza tas-sewqan maħruġa jew mill-Awtorità, skond id-dispożizzjonijiet ta' dawn ir-regolamenti, jew maħruġa minn pajjiż ieħor li jkun rikonoxxut mill-Awtorità, u sakemm dik il-liċenza:*
>
> *(a) ma tkunx ġiet sospiża, meħuda lura jew kanċellata;*
> *(b) tkopri l-kategorija tal-vettura li tkun qed tinsaq, u*
> *(c) tkun użata mill-possessur tagħha skond xi kundizzjonijiet li jkun hemm fil-liċenza tas-sewqan."*

Argumentat li t-tiġdid tal-liċenzja ma tissemmiex fl-istess definizzjoni ta' liċenzja valida u allura skont id-difiża għal-leġislatur liċenzja mhix imġedda xorta għandha tiġi klassifikata bħala liċenzja valida.

Il-Qorti ma taqbilx ma' dan l-argument. Fl-ewwel lok fl-istess definizzjoni ikkwotata mid-difiża preċiżament fil-paragrafu (c), il-liġi **<u>tagħmilha ċara li tali liċenzja trid tiġi użata skont il-kundizzjonijiet li jkun hemm fil-liċenzja tas-sewqan</u>**. (Enfażi tal-Qorti). Għall-Qorti dan neċessarjament jinkludi li l-liċenzja tas-sewqan tista' tintuża biss tul il-

perijodu ta' validita tagħha u mhux wara. Bl-argument tagħha d-difiża qed tipprova tissuġġerixxi li liċenzja għandha titqies li tibqa' valida anke wara d-data tal-iskadenza tagħha. Dan ma jagħmilx sens għaliex inkella it-terminu ta' validita ta' liċenzja jiġi li huwa superfluwu. Dan żgur li l-leġislatur ma ridux. Infatti fir-regolament 44(1) tal-istess Leġislazzjoni Sussidjarja, il-leġislatur stabilixxa terminu ta' għaxar (10) snin bħala t-terminu ta' validita ta' liċenzja maħruġa. Tant kemm il-leġislatur ma riedx li liċenzja tkompli titqies li hija valida meta din tkun skadiet li fil-każ ta' persuni li jagħlqu s-sebgħin (70) sena it-tiġdid isir biss suġġett li jiġi preżentat ċertifikat mediku li jikkonferma s-saħħa fiżika tal-persuna li tkun trid iġġedded il-liċenzja.[1] Jekk dan iċ-ċertifikat ma jiġix preżentat il-liċenzja ma tiġġeddidx. F'tali każ dik il-persuna ma tibqax awtorizzata li issuq il-vettura. Ma kien ikun hemm l-ebda ħtieġa ta' tali kundizzjoni li kieku liċenzja la darba tinħareġx tibqa' titqies li hija liċenzja valida għal dejjem.

Mill-provi irriżulta li l-liċenzja tal-akkużat kienet ilha skaduta kważi tmien (8) xhur. Madanakollu huwa xorta kien qed issuq vettura. B'hekk ġie li l-akkużat ikkommetta r-reat taħt l-artikolu 15(1)(a) tal-Kap. 65 għax l-akkużat ma setax isuq. Fis-sentenza ikkwotata mill-istess difiża Il-**<u>Pulizija vs Joseph Ciscaldi</u>**,[2] il-Qorti tal-Appell Kriminali għamlitha ċara li persuna li jkollha l-liċenzja tas-sewqan tagħha skaduta mhix awtorizzata

[1] Ara regolament 45 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 65.18.
[2] Appell Kriminali Numru 3/2006 deċiż fid-29 ta' Marzu 2006.

issuq vetturi u jekk tagħmel hekk tkun qed tikkommetti r-reat ipotizzat fl-artikolu 15(1)(a):

> *"Kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta (per V. De Gaetano J.) fil-kawza "Il-Pulizija vs. Paul Zammit" [25.8.1995], hu evidenti li meta persuna ma ggeddidx il-licenzja tas-sewqan, hi ma tistax issuq vettura bil-mutur f' xi wahda mill-kategoriji li ghaliha tirriferi dik il-licenzja u, jekk taghmel hekk, tkun passibbli taht l-artikolu 15 (1)(a). Fi kliem iehor, jekk persuna li ghandha licenzja tas-sewqan ma ssegwix il-procedura indikata fir-Regolament 53 (2) tat-Motor Vehicle Regulations (jigifieri li tinforma lill-Kummissarju tal-Pulizija jew lill-Awtorita' dwar it-Trasport Pubbliku, qabel l-iskadenza tal-licenzja, li mhix bi hsiebha ssuq vettura bil-mutur u tikkonsenja l-istess licenzja lill-imsemmi Kummissarju jew Awtorita') dik il-persuna tista' tigi imharrka talli naqset li ggedded il-licenzja tas-sewqan. Jekk pero', oltre li naqset li ggedded il-licenzja, dik il-persuna ssuq ukoll meta dik il-licenzja ma tkunx ghadha giet imgedda allura titqies, ghall-finijiet tal-art. 15(1) (a) li saqet karozza minghajr licenzja tas-sewqan."*

L-istess sentenza għalhekk twaqqa' kompletament it-teżi tad-difiża.

Tenut kont li l-liċenzja tas-sewqan tal-akkużat kienet ilha li skadiet kważi tmien (8) xhur, il-Qorti issibha diffiċli biex temmen li dan sar bi svista. L-akkużat kellu żmien biżżejjed biex jirregola ruħu; dan m'għamlux. It-tiġdid tal-liċenzja sar biss wara li huwa twaqqaf fir-road block li wassal għal dawn il-proċeduri. Għalkemm il-Prosekuzzjoni ma ressqitx prova speċifika dwar meta sar it-tiġdid tal-liċenzja, tali prova għamlitha d-difiża stess bid-dokument li hija preżentat minn fejn joħroġ biċ-ċar li l-akkużat ġedded il-liċenzja fl-għoxrin (20) ta' Novembru 2023. Din l-ewwel akkuża għalhekk tirriżulta li ġiet sodisfacentement ippruvata.

Għar-rigward it-tieni akkuża u ċioe dik li l-akkużat saq vettura meta ma kienx kopert b'polza ta' assikurazzjoni dwar ir-riskji tat-terzi persuni, id-difiża tiċċita l-pronunċjament tal-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza Il-Pulizija vs Joseph Ciscaldi suriferita. F'dik is-sentenza l-Qorti kienet qalet li la darba kienet teżisti polza ta' assikurazzjoni, kien jispetta lill-Prosekuzzjoni tipprova li l-akkużat ma kienx sejjer ikun kopert b'tali polza għaliex ma kellux liċenzja tas-sewqan.

Din il-Qorti pero tqis li l-pronunċjament li kienet għamlet dik il-Qorti illum ġie superat bi pronunċjamenti ħafna aktar riċenti. Il-posizzjoni li ġiet addottata issa b'mod konsistenti mill-Qorti tal-Appell Kriminali f'diversi sentenzi fosthom **Il-Pulizija vs Mohammed Knaan** hija li persuna li ma jkollhiex liċenzja tas-sewqan ma tistax titqies li tkun koperta b'polza ta' assikurazzjoni valida hekk kif rikjest mill-artikolu 3(1) tal-Kap. 104. Biex tiġi eliminata r-responsabbilita kriminali b'rabta mar-

reat ipotizzat fl-artikolu 3(1) tal-Kap. 104, l-akkużat **<u>ried attivament jipprova</u>** illi kien personalment kopert taħt il-polza tal-assikurazzjoni maħruġa għall-użu tal-vettura minkejja li huwa f'dak iż-żmien kien sprovvist mil-liċenzja tas-sewqan valida għaliex din kienet skaditlu. Dan fl-aħħar mill-aħħar huwa dak li jirrikjedi l-leġislatur fl-artikolu 3(1) tal-Kap. 104: illi l-polza ta' assikurazzjoni tkun tkopri il-persuna li tkun effettivament qiegħda tuża l-vettura.

Fil-każ in eżami l-akkużat din il-prova ma ġabhiex. Sostna li tali prova riedet tagħmilha l-Prosekuzzjoni. Madanakollu din il-Qorti tqis li fil-każ in eżami u anke in linea ma' dak li jistabilixxi l-artikolu 3(1A) tal-Kap. 104 l-oneru ta' din il-prova kien jispetta lill-akkużat. Dan l-oneru l-akkużat ma skarikahx u allura din il-Qorti m'għandhiex triq oħra għajr li issib ħtija wkoll f'din it-tieni akkuża. Dan in vista li fiż-żmien li seħħ il-każ odjern l-akkużat kien qed isuq vettura meta kellu l-liċenzja tas-sewqan skaduta u allura ma kienx adegwatament kopert hekk kif jimponi l-leġislatur fl-artikolu 3(1) tal-Kap. 104.

- **<u>Decide</u>**

Għaldaqstant għal dawn il-motivi il-Qorti wara li rat l-artikoli 15(1)(a) u 15(3) tal-Kap. 65 u l-artikoli 3(1), 3(2)(a) u 3(2A) tal-Kap. 104 qed issib lill-akkużat ħati tal-akkużi kollha dedotti fil-konfront tiegħu u qed tikkundannah għall-ħlas ta' multa komplessiva ta' elfejn u erba' mitt

ewro (€ 2,400). In oltre l-Qorti qed tiskwalifika lill-ħati milli jkollu jew jottjeni liċenzja tas-sewqan għall-perijodu ta’ tnax -il xahar mil-lum.

Dr. Jean Paul Grech

Maġistrat